

զան՝ Արքեպիսկոպոսին ի կոչմանէ ժողովին՝ Ս. Երուսաղէմայ վանուց Պատրիարք է հռչակուամ. յետոյ Երեսիսխաններից մի պատգամաւորութիւն Պատրիարքարան գնալով՝ յայտնումէ Արքագան Պատրիարքին ընտրութեան հետեանքը, և Նորին Ամենապատուութեան Երուսաղէմայ պատրիարք ընտրուելը:

Աղօթենք առ Աստուած, որ Նորին Ամենապատուութիւն Տէր Յարութիւն Արքագան Պատրիարք զօրացեալ Տերամբ փառաւոր կացուցանէ իրան հաւատացած նոր պատրիարքական Աթոռոյ գլխարին և ծանրատար գործը:

Ամսոյս 17 ին, Երեքշաբթի օրը, Վեհափառ Տէր Մակար Արքադեանգոյն Կաթողիկոսը բարեհաճեց այցելել ձեմարանին. յուսարեց, քաջալերեց և օրհնեց աշակերտներին, ուսուցչաց և այլ պաշտօնավարաց. այցելեց դասարանները, ննջարանները, հիւանդանոցը, գրադարանը և այլն. Անձամբ նկատելով ամեն բան՝ տնօրինեց ինչ որ հարկաւորն է, յորդորելով բոլորին ըստ իւրաքանչիւր աստիճանի՝ ճանաչել իրանց կոչման պարտիքը և անթերի կատարելով՝ փառաւորել թէ՛ ձեմարանի անունը և թէ՛ իրանց սեպհական կոչումը:

Նորին Վեհափառութիւնը դարձին՝ այցելեց և Միաբանութեան կրկին սեղանատունները:

ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՀԱՓԱՌ Տ. ՄԱԿԱՐ ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ամսոյս 5 ին ի տօնի սրբոց Հարցն Նգիպտացոց կատարուեց և Վեհափառ Տէր Մակար Արքադեանգոյն Կաթողիկոսի անուանակոչութեան տօնը:

Ամսոյս 4 ին Երեկոյեան ժամերգութիւնից յետոյ, եկեղեցւոյ ուխտը եկեղեցական սպասուք տեղի կալաւ Վեհարանի տրտաքին դրան մօտ. Վեհափառ Հայրապետը իջաւ Վեհարանից և շուրջաւ, խաչ, զաւազան առնելուց յետոյ, սովորական թափօրով եկաւ եկեղեցի. Ս. Իլման սեղանի առաջ ընդեց «Ուրախ եղէ՛, տաղմար»

և « Ի մէջ տաճարիս » աղօթքը ասելով սուրբ Աեղանին՝ ըկրպագելուց յետոյ կանգնեց յատկացեալ տեղը և կատարուեց նախատօնակ սրբոց Հարցն եգիպտացւոց

Հետեւեալ օրը (5 ին), նախ քան սուրբ պատարագը, բոլոր միաբանութիւնը և ձեմարանի աշակերտք խմբուեցին Վեհարանի Ընդունելութեան դահլիճը, ուր և ի ներկայութեան Նորին Վեհափառութեան կատարուեց մաղթանք։ Մաղթանքի ժամանակ Միաբանութեան և ձեմարանի կողմից մի մի ճառ կարդացուեց, յաւարտ՝ Նորին Վեհափառութիւնը օրհնելով Միաբանութեան, ձեմարանի աշակերտներին և Հայոց ազգին՝ հետեւեալ խրատը հաճեցաւ խօսել առ Միաբանութիւնն և առ ներկայ գտեալսն։

« Դո՛հ եմք զամենեցունց զՁէնջ, զի վայելուչ կարգաւորութեամբ կատարեցիք զմաղթանա։

« Մեք, սր զսրբոց Հարցն եգիպտացւոց կատարեմք զտօն և զնոցին կրօնաւորութեան սնիմք զկոչումն, հետեոյ լեալ վարուց նոցին, բանիւ սրբոյն Յովհաննու տաքելոյ և աստուածաբան աւետարանչի աղօթեցուք առ բարձրեալն Աստուած, զի նա

« Ուրախ լիցի ի՛ բարւոք կրօնաւորութեան մերում, ինդասցէ ի սուրբ կեանս մեր, հանգիցէ՛ ի պարկեշտ վարս մեր, անհնգ լիցի ի ժուժկալութեանս մերում, հաճեցի ի միաբանութեան մերում, ժպտեսցի ի զգաստութեան մերում, բերկրեսցի ի սիրելս մերում զնա » այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Հանդիսաւոր սուրբ պատարագից յետոյ, ժամը 1 ին յետ ճաշու միաբանութեան սեղանատանը ճաշեցին խուռն բազմութիւն հրաւիրելոց, և Դերապատիւ Սերուրէ Եղիսկոպոս բարեմաղթութիւններ արեց Նորին Մեծութեան Սգոստափառ Կայսեր Ալէքսանդր Ալէքսանդրովիչի կենաց և յաջողութեան, Վեհափառ Տ. Մակար Սրբազնագոյն Կաթողիկոսի բարօրութեան և երջանկութեան և Կաթողիկէ Մայր եկեղեցւոյ Սրբոյ Էջմիածնի ու Հայոց ազգի յարատեւ հաստատութեան համար։

Այս բարեմաղթութիւնները ընդունուեցին սրտեռանդն ոգեւորութեամբ։ Յաւարտ սեղանին՝ բազմականքն ուրախ և զուարթ տալաւորութեամբ ցրուեցին։ Երեկոյեան ճրագաւոյց եղաւ։

Մաղթանքին կարգացուած ճառք.

ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԵԱՒ, ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ՝

Ի բարեպատեհ ժամուս յայսմիկ, գերաշխարհիկ իմն խնդութեամբ զմայլեալ սիրտք մեր և հոգիք՝ բերկրին ի հրճուանս անհուն ցնծութեան, սերկեանս խորհրդաւոր հանդէս տօնախմբութեան անուան Ձերոյ ունելով առաջի. զի Վեհափայլ անուան Մեծի Աստուածապսակ Հայրապետիդ զանուանակիցն տօնելով այսօր՝ նոր իմն առիթ հոգեներոգ բերկրանաց սրտից յաւելումք ի մեզ. որով և զուարճացեալ ընդ հանգիսիս հանգիպումն՝ վերստին համախմբեցաք ահա, առաջի Վեհափառ Հօրդ՝ հոգեզմայլ երգօք և գրուատիւք յաւերժացուցանել զքաղցրագոյն յիշատակ անուանակոչութեան Ձերոյ. Աստուածընտիր Հայրապետ. զի եկեղեցի Քրիստոսի տօնախմբելով այսօր զփառաւոր յիշատակ Սրբոյ Հօրն Մակարայ՝ նոր իմն ակնարկութեան բանայ զհանդէս ի մեզ, օրինակ առաքինութեան և հրեշտակական վարուց, Ձեօք հեղուլ ի մեզ աննախանձաբար:

Քանի՞ն ուրեմն պարտ և պատշաճ իցէ մեզ, ցնծալ և խայտալ ի ժամուս, քանի՞ն բարեբաստիկս պարտիմք զմեզ համարել, տեսանելով զՁեզ, համանման անուանակիցն Ձերոյ լցեալ, ուռճացեալ երկնային բարեօք, և պատրաստեալ հոգւով և մտօք յառաջագիմել զուխտս մեր և զորդիս Հայաստանեայց ի լուսաւորութիւն անդր Աւետարանական, Վասնորոյ, է մեզ օրս այս՝ օր հոգեկան մխիթարութեան և Ձեօք՝ օր ազգային տօնախմբութեան. և արդարեւ, զի՞նչ վեհ և հրաշափառագոյն քան զայս օր նորապանչ, որոյ վասն ցնծութիւն բերկրապատար՝ որպէս ուղիս աստուածեղէն անճառապէս հոսի անսպառ ի սիրտս մեր. որով եկեղեցին Քրիստոսի, որ յառաջն տլիւրագեցեալ ողբայր զիւրն պրիութիւն՝ այսօր շարժեալ ի հոգի ցնծութեան և բերկրալիւր հրճուանաց՝ յիշատակաւ անուանակոչութեան Վեհափառ Փեսային իւրոյ՝ Հօրդ հասարակաց՝ զբան մարգարէին առեալ ի բերան անմուռն բարբառով երգէ. « Ծնծացաւ անձն իմ ի Տէր, զի զգեցոյց ինձ հանդերձ փրկութեան և պատմուծան ուրախութեան, որպէս փեսայի եդ ինձ զպսակ, և որպէս հարսն զարդու զարդարեաց զիս »:

Ապաքէն, քանի՞ կրկնակի խնդութեամբ լցեալ տարաբաղդ որդիքն Հայկայ, տարագրեալքն ընդ ամենայն տիեզերս, և սրտի մտօք աստ սլացեալ տօնախմբին ընդ մեզ զանուանակոչութիւն Նորապսակ Հայրապետիդ, և Բեպանծացեալ խնդան և բերկրին, և ընդ հովանեաւ Հայրապետական դրօշակի, որ այսօր աներևութապէս ծածանի ընդ ոլորտս Հայաստանեայց աշխարհի՝ միացեալ ի սիրտ և ի հոգի, և շողկապեալ սիրով միութեան՝ օրհնաբանեն զՎերնախնամ Տեսչութիւնն, որ շնորհեաց անտերունչ աղգիս Հայոց զՀայրապետդ Մեծ. Եւ զի՞նչ գոյ այլ ևս տարաբաղդ որդւոցս Հայկայ՝ և Արամայ ի նախկին մեր բարեզարդ ճոխութեանց, եթէ ոչ գահ Հայրապետական Հոգեւոր իշխանութեան միայն, որ իբրեւ շուք իմն ազգայնութեանս մնայ

մինչ ցարդ, որով սփոփեսալ անձկաւէտ սիրտք մեր՝ կամք յողեսխառնեալ ի մի յերջանկութիւնս Գեղ վայելուչ և զուարթ բերկրութեան յիրաւի փայլին ի դէմն Սրբագումար Ժողովոյս և համայն հանդիսականաց. և որպէս զծաղկունս ի դաշտի ի ծագել արփւոյն՝ հոգենորոգ զուարթացեալ վերընձիւղեմք զհրճուանս սրտից, իբրեւ զփունջս անուշահոտ ծաղկանց առ Հայրապետդ Մեծ. և բուրմունք խնկոց սրտից մերոց հանգոյն ամպոյ ելեալ դիզանան ի վեր յերկինս ի նշան գոհութեան զվերին Տեսչութենէն, որ ի խնամս իւր ընկալեալ զՏեղին Իջման իւր՝ ցայսօր անդրդուելի պահեաց յանընդհատ յարձակմանց թշնամեաց. և աշխարհաւեր արշաւանաց բարբարոսաց և կողոպտիչ հարստահարութեանց նոցին:

Զի՞նչ ուրիմն աստ համախմբելոցս պարտ իցէ առնել, և թէ ոչ՝ շնորհապարտ զանձինս խոստովանեալ առ նախախնամողն տիեզերաց՝ բարեմաղթել, զի և յայսմ՝ հեռէ անդրդուելի պահեսցէ զհիմունս Լուսաւորչակերտ Տաճարիս փայլուն և շքեղ փառօք, յորում որդիք Հայաստանեայց մարդեալք ի կրթութիւնս վայելուչս՝ փայլեսցին որպէս որդիք արժանիք իննտասաներորդ լուսափայլ դարու, Իսկ զՔեզ, Ողջ Օծեալդ յԱստուծոյ Հայրապետ, փառաւոր արասցէ, երկայն աւուրրք լցուցէ և ցուցցէ զփրկութիւն իւր, զի իբրեւ նոր իմն Մեսրոպր և Սահակ հանդիսացեալ ի միջի մերում՝ բարձրացուցես զպատիւ և զփառս ազգի և եկեղեցւոյ մերոյ:

2երումդ Վեհափառութեան ամենախոնարհ որդի և նուաստագոյն միաբան Մայր - Եթողոյ Սրբոյ Էջմիածնի

Նիկողայոս Հախսեանց:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ.

Ռուս Церк. Общество: Вѣстн. լրաբում՝ գոհութեամբ կարդում ենք «Նկարագիր Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ժամանակակից վարչութեան» վերնագրով հետաքրքիր յօդուածը:

Խէ և յօդուածի մէջ տեղ տեղ երևումէ անհամութիւն Հայ եկեղեցական կարգաց և պատմական իրողութեանց, բայց ընդհանրապէս առնելով ամենայն համակրութեան արժանի է:

Վեհափառ Տ. Մակար Սրբալոյսագոյն Վաթուղիկոսի հաստատութիւնը առիթ ունենալով Ռուս թերթը յիշեալ յօդուածը տպելիս՝ բարի ցանկութիւն է ունեցել իւր ընթերցողներին ծանօթացնել Հայաստանեայց եկեղեցու ժամանակակից վարչութեան հետ՝ պատմական տեսութեամբ անցելոյն:

«Ա. Բ. Իւր» ամսագրերթի հետ շնորհակալութեամբ ստացանք Ադրբեյրի 1885 թ. Գ. պրեմսայ «2արածձի Արամի Արկածները» գրքոյկը, որ փոխադրել է Ա. Սարգսրեան: Տպագրութիւնը որչափ և վայելուչ է, սակայն լեզուն ոչ այնքան: Բնչպէս երևումէ, փոխադրողը լեզուի կանոնները և ոճերը շատ տեղ զոհել է մի միայն գրքոյկը ոտանաւոր անելու համար: